

Akademický rok 2011/2012

Závěrečná zpráva o působení na lektorátu ČJL v Aix-en-Provence

Jméno lektorky:

Institute:

Radka ŠKARDOVÁ, PhDr.
Université d'Aix-Marseille
Département d'Etudes Slaves
29, avenue R. Schuman
13 621 Aix-en-Provence Cedex 1
France

1. Úvod

Jako se tomu stalo v mnoha odvětvích, všemožné restrukturalizace a reorganizace se v akademickém roce 2011/2012 nevyhnuly ani zdejší univerzitě. Následující odstavce proto zasvěťím několika méně důležitým proměnám i závažnějším podstatným zvratům a z nich plynoucím opatřením, které mně samotné i bohemistice a lektorskému působení na místním pracovišti přichystal můj v pořadí již třetí rok vyslání na jih Francie.

2. Kam směřuje bohemistika na nově vzniklé Université d'Aix-Marseille?

V Aix-en-Provence lze češtinu studovat **výhradně jako volitelný předmět (*langue d'option*) v programu Licence** – tedy jen po dobu prvních tří let vysokoškolského studia. Na **Filozofické fakultě nově vzniklé Univerzity Aix-Marseille** (*Université d'Aix-Marseille*¹) si ji zájemci zatím stále mohou zapsat na katedře slavistiky (*Département d'Etudes Slaves*), jejíž novou vedoucí se od září 2011 stala paní Laurence GUY. Od ledna roku 2012 navíc v souvislosti se sloučením univerzit proměnila katedra svůj statut a tvoří jen jeden z článků většího orgánu označeného *UFR ALLSH* (zkratka pro UFR Art – *umění*, Lettres – *literatura*, Langues – *jazyky* et Sciences Humaines – *humanitní vědy*). Tento v současné chvíli prochází proměnami, v novém akademickém roce 2012/2013 ho čekají další velice důležitá omezení.

Směrnice zatím stále stanovuje rozdělit studium volitelných předmětů do pěti úrovní jazykových seminářů (5 semestrů = 2,5 let) + jednoho semestru českých reálií = tzn. celkových 3 let, avšak kombinovatelnost volitelných předmětů s hlavními studijními obory je značně omezená (buď mají zájemci jako hlavní studijní obor ruštinu, nebo si češtinu přibírají k historii, sociologii, antropologii atd.). V nejlepším případě tak mohou uchazeči v programu „Licence“ završit veškeré své úsilí obdržením „**DU**“: **Diplôme d'Université = univerzitního diplomu**. Do něj se musí zapsat na samém počátku svého studia češtiny. Jestliže pobírají stipendium, zapisují se zdarma, nejsou-li tak vedeni, čeká je povinnost uhradit poplatek cca 150 eur ročně.

Podmínkou pro získání tohoto certifikátu se stává nejen úspěšné absolvování kurzů a složení zkoušek ve všech pěti výše nastíněných úrovních, neboť semestry a úrovně na sebe navazují, ale dále je zapotřebí, aby studenti navštěvovali semestrální přednáškový cyklus českých reálií, který lektor zabezpečuje ve francouzštině, poněvadž hodiny by měly být nezávisle na znalosti češtiny přístupné i zájemcům z programů „Master“.

Semináře probíhají v **klasicky vybavených učebnách** univerzity; pro kurzy praktického jazyka lze po domluvě využít jazykové laboratoře. Pro přednášky reálií je vhodné zažádat o učebny s dataprojektorem, televizí, videem a reproduktory. Na univerzitě je možné využít nabídky bohatě vybavené videotéky, vyučující má rovněž přístup do dobře zásobené univerzitní knihovny a jejího moderně zařízeného promítacího sálu. Přímou na fakultě má lektor k dispozici svůj kabinet s počítačem, tiskárnou a tabulí, který však sdílí s dalšími kolegy. V případě nesrovnalostí s rozvrhy se výuka odehrává i v těchto prostorách, a proto je vhodné pečlivě ohlídat hodiny konzultací a obsazení učeben.

---

¹ **Université d'Aix-Marseille** nově vznikla v lednu 2012, a to sloučením 3 velkých univerzit: *Université de Provence; Université Paul Cézanne a Université Méditerranéenne*.

Jako se tomu dělo v letech minulých, pro akademický rok 2011/2012 jsem na základě svých zkušeností a po dohodě s vedením i studenty opět prosadila pro všechny úrovně (začátečníky a navazující mírně pokročilé v prvním semestru; navazující začátečníky a navazující mírně pokročilé i pokročilé v semestru druhém) koncepci **3x týdně 1 hodinu**, pokud možno v době dopolední a brzkého odpoledne. Dojíždějícím studentům totiž odpadá problém, aby řešili dopravu a její bezpečnost, člověk se lépe soustředí. Na základě velice pozitivních ohlasů z předchozích let jsem také *přednášky českých reálií* z původního pátečního odpoledne opět přemístila na *středeční dopoledne*.

V roce 2011/2012 se zásluhou časového harmonogramu 3x týdně 1 hodina podařilo **udržet počet studentů** a společně s „volnými posluchači“ jsem pracovala v obou semestrech s menšími skupinami zájemců (dohromady jich bylo celkem 20). Jejich věk se většinou pohyboval v rozmezí od 17 do 35 let, jako „volné posluchačky“ se k nám přidaly rovněž 2 starší Francouzky z Marseille a 1 Švýcarka. Studijní skupiny vesměs rodilých Francouzů letos obohatili svou přítomností i Bulhar, Ruska a Číňanka.

Pro jednotlivé úrovně jsem volila vždy *postup, metody, učebnice i další podpůrný materiál* dle aktuálních potřeb, zájmu a dosahované úrovně v dílčích skupinách.

Na konci každého semestru jsem studenty *hodnotila francouzským bodovým systémem*. Pro hodiny praktického jazyka jsem upřednostnila „contrôles continus“, tedy průběžné zkoušky. V každém semestru studenti psali čtyři velké testy (trvající celou hodinu a sestávající se z diktátů, poslechů, porozumění čtenému textu, gramatických cvičení), z nichž museli minimálně ve třech uspět. Z maxima 20 bodů dosažitelných ve francouzském systému jsem vyžadovala minimálně 12 bodů v každém. Ti, kdo požádali o odklad, psali několikahodinový souhrnný test ve zkouškovém období, jehož termín oficiálně a pevně stanovuje vedení univerzity.

Pokud jde o *známky z reálií*, odrážely nejen znalosti prokázané v *závěrečném souhrnném testu*, ale současně jsem vybízela k průběžným přípravám, četbám, referátům. Stanovila jsem také zpracování *seminární práce* z oblasti česko-francouzských vztahů, jejíž téma jsme vybírali s ohledem na hlavní studovaný obor jednotlivců.

Studenty jsem se také snažila vybízet k účasti v nejružnějších mezinárodních programech, k zapojení se do projektů a přidružených kulturních aktivit, k podání žádostí o různé druhy stipendií.

V roce 2011/2012 **získali 4 studenti měsíční stipendijní pobyty na Letních školách slovanských studií v České republice**. Jedné mé bývalé studentce se navíc poštěstilo pro příští školní rok obdržet **pozici asistentky francouzštiny** na pražském gymnáziu v rámci programu **Comenius**.

Dvě kandidátky se svými pokusy o **překlad** dětských knih zapojily do jedné z kategorií **Ceny Václava Černého**, již vypsalo Velvyslanectví České republiky v Paříži.

Další studentka zaslala svůj překlad básně do časopisu Čechopis.

3. Uskutečněná a nově navázaná spolupráce s institucemi

I v tomto akademickém roce jsem **pokračovala** ve spolupráci s:

- a) **Velvyslanectvím České republiky v Paříži** (např. vystoupení českého dětského pěveckého sboru Primaverra na podzim 2011 v kostele Saint Esprit v Aix-en-Provence, Cena Václava Černého, stipendijní komise ...);
- b) spolkem **Amitié Franco-tchèque v Meyrargues** (např. předvánoční výroba ozdob, v únoru 2012 společná návštěva výstavy spisovatelky a malířky Lenky Cívade v Avignonu, v březnu 2012 účast na koncertě houslisty Pavla Šporcla v Avignonu atd.);
- c) **Honorárním konzulátem České republiky v Marseille** (např. Galette des Rois).

Nově se mi podařilo navázat spolupráci s:

- a) **CNIPALem** (*Centre National d'Insertion d'Artistes Lyriques*)² v Marseille, pod jejichž záštitou jsem dbala na správnou jazykovou průpravu operní pěvkyně Gaëlle MECHALY:
<http://www.radio.cz/cz/rubrika/udalosti/francouzsti-umelci-predvedou-lisku-bystrousku-v-netradicnim-provedeni>

<http://www.radio.cz/fr/rubrique/culture/gaelle-mechaly-je-me-suis-plongee-dans-la-musique-tcheque>,

- b) **Lycée Saint Charles de Marseille**, kam jsem pravidelně 1x týdně dojížděla, abych pomáhala s přípravami k maturitě z českého jazyka jako LV3.

Nad rámec výše popisovaných aktivit jsem se rozhodla udržet tradici sdružování studentů a pořádání tematických francouzsko-českých akcí.

V čase adventním jsme např. *připravovali a pekli české cukroví na fakultě*, v dubnu 2012 se pak jednalo např. o velikonoční setkání a tradice spojené se svátky jara.

Dne 4. 7. 2012 jsem se s některými studenty vypravila do Arles na výstavu a přednášku fotografa Josefa Koudelky.

4. Závěrečné **PODĚKOVÁNÍ**, ale i **ZNEPOKOJENÍ**

Nyní pro mě nadchází chvíle, abych opět vyjádřila **své hluboké poděkování** všem, kteří mi i v tomto proměnlivém a dosti nesnadném období zůstali nápomocní, v práci mě ochotně v rámci svých možností i nadále podpořili.

Má děkovná slova si v tomto ohledu více než zaslouží **především všichni francouzští a čeští studenti**. Zásluhou jejich nadšení, pečlivých příprav, trpělivosti, nápadů, svědomitého přístupu se nám podařilo prožít šťastné a radostné „bohemistické“ chvíle.

Za obětavý přístup bych také opětovně velice ráda **poděkovala některým svým univerzitním kolegyním a kolegům, především pak nové vedoucí katedry – paní Laurence GUY**.

---

² Instituce zajišťující odbornou průpravu pro profesní dráhu lyrických umělců.

Rovněž si vážím **neutuchajícího zájmu a projevovaného nadšení pro šíření české kultury** ze stran spolků, knihoven, divadel a kulturních center (zde mám na mysli zejména **CNIPAL a operní pěvkyni Gaëlle MECHALY**).

Za morální podporu a profesionální přístup nemalou měrou vděčím **některým zaměstnancům konzulátů**.

V této souvislosti bych též za uplynulý rok velice ráda **vyzdvihla práci Velvyslanectví České republiky v Paříži**.

Vzhledem k povaze francouzských institucí a na základě několikaleté zkušenosti s nimi bych do budoucna doporučovala, aby se veškerá korespondence s nimi vedla převážně ve francouzském jazyce.

31. července 2012 v Praze

Radka ŠKARDOVÁ